

तामाङ्ग मातृभाषी विद्यार्थीहरूले नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने
त्रुटिहरूको अध्ययन

लक्ष्मी स्याङ्तान (तामाङ्ग)

परीक्षा क्रमाङ्क : २८७१०३८४/०७३

त्रि.वि. दर्ता नं. : ९-२-२४२-३२८-२००९

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय नेपाली भाषा शिक्षाअन्तर्गत
स्नातकोत्तर तह, चौथो सत्रको नेपाली शिक्षा (५४४)
पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ प्रस्तुत

शोधपत्र

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभाग

त्रि.वि., कीर्तिपुर

२०७६/२०१९

प्रतिबद्धता पत्र

तामाङ मातृभाषी विद्यार्थीहरूले नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको अध्ययन शीर्षकमा प्रस्तुत शोधपत्र तयार पार्दा प्रयोग ल्याइएका प्राथमिक स्रोतका सामग्री मौलिक रहेका छन् भने द्वितीयक स्रोतबाट उपयोगमा ल्याइएका सामग्रीको सन्दर्भाङ्कन गरिएको छ । यस शोधपत्रका अंश अन्य प्रयोजनका लागि उपयोग र प्रकाशनमा आएका छन् भन्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु

.....

शोधार्थी

लक्ष्मी स्याङतान (तामाङ)

मिति : २०७६/०५/१०

शोधनिर्देशकको सिफारिसपत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत नेपाली भाषा शिक्षा विभाग स्नातकोत्तर तह चौथो सत्रकी छात्रा लक्ष्मी स्याङतान (तामाङ)ले *तामाङ मातृभाषी विद्यार्थीहरूले नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको अध्ययन* शीर्षकको शोधपत्र मेरो निर्देशनमा रहेर तयार पार्नुभएको हो । निकै परिश्रमपूर्वक तयार पारिएको यस शोधपत्रको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

.....
प्रा.डा. यादवप्रकाश लामिछाने
शोधनिर्देशक
शिक्षाशास्त्र सङ्काय
नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
त्रि.वि., कीर्तिपुर

मिति : २०७६/०७/१५

Nov. 1, 2019

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
शिक्षाशास्त्र सङ्काय
नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
कीर्तिपुर

स्वीकृति पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह चौथो सत्रको नेपा.शि. ५४४ पाठ्यांशको आवश्यकता पूर्तिका लागि छात्रा लक्ष्मी स्याङतान (तामाङ)द्वारा *तामाङ मातृभाषी विद्यार्थीहरूले नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको अध्ययन* शीर्षकमा तयार गरिएको यो शोधपत्र स्नातकोत्तर उपाधिका लागि उचित ठहरिएकाले स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोध मूल्याङ्कन समिति

१. प्रा.डा. रामप्रसाद भट्टराई (विभागीय प्रमुख) .....
२. प्रा.डा. यादवप्रकाश लामिछाने (शोधनिर्देशक) .....
३. प्रा.डा. ऋषिराम शर्मा (शोधविशेषज्ञ) .....

मिति : २०७६/०७/२८

Nov. 14, 2019

कृतज्ञताज्ञापन

प्रस्तुत शोधपत्रलाई यस स्वरूपसम्म ल्याई पुऱ्याउँदा आइपरेका विभिन्न समस्या र चुनौतीहरू पन्छाउन मेरा आदरणीय गुरुहरू, आफन्त, अग्रज दाजु, दिदी र मित्रहरूबाट अटुट सहयोग प्राप्त गरेकी छु । शोधप्रस्तावलेखनको वीजारोपणदेखि प्रतिफलसहितको यस पूर्ण शोधपत्र तयारीको क्रमसम्म कुशल निर्देशन दिनुहुने शोधनिर्देशक आदरणीय गुरु प्रा.डा. यादवप्रकाश लामिछानेप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

‘मकवानपुर जिल्लाका कक्षा चारमा अध्ययनरत तामाङभाषी विद्यार्थीहरूले नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको अध्ययन’ शीर्षक स्वीकृत गरी शोधपत्र तयार पार्ने अवसर प्रदान गर्नुहुने विभागीय प्रमुख प्रा.डा. रामप्रसाद भट्टराईज्यू तथा शोधपत्र तयार पार्न चाहिने आवश्यक सन्दर्भसामग्री उपलब्ध गराई दिनुहुने नेपाली शिक्षा विभाग, केन्द्रीय पुस्तकालयप्रति म कृतज्ञ छु ।

स्नातकोत्तर तहसम्मको शिक्षाको आधार तय गरी अनुकूल वातावरण मिलाइदिनु हुने बुबा श्री अमरस तामाङ, आमा कृति लक्ष्मी तामाङ, ठूल्दाई रामजी स्याङतान, जीवनसाथी तथा परिवारका अन्य सदस्यप्रति आजीवन ऋणी छु । त्यसैगरी शोधपत्रका लागि आवश्यक सूचना तथा सामग्री सङ्कलनमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरू, विषय शिक्षकहरू एवम् अन्य शिक्षकहरू र विद्यार्थी भाइबहिनीहरूप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । अन्त्यमा यस शोधपत्रलाई टङ्कन गरिदिनु हुने ‘जी’ कम्प्युटर सेन्टर, कीर्तिपुरलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

लक्ष्मी स्याङतान (तामाङ)

शोधार्थी

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

त्रि.वि., कीर्तिपुर

शोधसार

प्रस्तुत शोधपत्र 'मकवानपुर जिल्लाका कक्षा चारमा अध्ययनरत तामाङभाषी विद्यार्थीहरूले नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको अध्ययन' शोधपत्र त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह चौथो सत्रको शोधपत्र (नेपा.शि. ५४४) पाठ्यांशको प्रयोजनका लागि तयार पारिएको हो ।

मकवानपुर जिल्लाका कक्षा चारमा अध्ययनरत तामाङभाषी विद्यार्थीहरूले नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको पहिचान गर्नु, उक्त त्रुटिहरूलाई विद्यालय प्रकृतिका दृष्टिले तुलनात्मक अध्ययन गर्नु, वाक्यगठनमा गरेका ती त्रुटिलाई लैङ्गिकताका दृष्टिले तुलनात्मक अध्ययन गर्नु यस शोधकार्यका मुख्य उद्देश्यहरू हुन् । सातओटा अध्याय रहेको यस शोधपत्रमा अध्याय एकमा शोधको परिचय, अध्याय दुईमा पूर्वकार्यको समीक्षा र सैद्धान्तिक अवधारणा, अध्याय तिनमा अध्ययन विधि तथा प्रक्रिया, अध्याय चारमा व्याख्या तथा विश्लेषण, अध्याय पाँचमा विद्यालय प्रकृतिका आधारमा वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको तुलनात्मक अध्ययन, अध्याय छमा लैङ्गिकताका आधारमा वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको तुलनात्मक अध्ययन र अध्याय सातमा सारांश, निष्कर्ष र उपयोगिता जस्ता शीर्षक राखी प्रस्तुत गरिएको छ । प्रस्तुत शोधकार्यमा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका ५/५ गरी १० ओटा विद्यालयका १० जना तामाङभाषी विद्यार्थीहरूलाई लिइएको छ । प्रस्तुत शोधकार्यमा प्रत्यक्ष रूपमा क्षेत्रीय अध्ययन विधिमा आधारित छ । साथै यस पुस्तकालयीय अध्ययन विधिको पनि उपयोग गरिएको छ । यस शोधपत्रमा विद्यार्थीका हस्तलिखित उत्तरपुस्तिकालाई प्राथमिक स्रोतको रूपमा र वाक्यगठन र त्रुटि विश्लेषणसँग सम्बन्धित पुस्तक र शोधपत्रलाई द्वितीयक स्रोतको रूपमा उपयोग गरिएको छ । सामग्री सङ्कलनका क्रममा व्याकरणात्मक कोटिहरू (लिङ्ग, वचन, पुरुष, काल, आदर) लाई आधार मानी प्रश्नपत्र निर्माण (विकल्प छान्ने, निर्देशनको आधारमा वाक्य परिवर्तन गर्ने र स्वतन्त्र लेखन) गरी लिखित परीक्षा सञ्चालन गरिएको छ । उत्तरपुस्तिका सङ्कलन गरी परीक्षणका आधार तय गरी उत्तरपुस्तिका परीक्षण गरी प्राप्ताङ्क निकाली उक्त प्राप्ताङ्कलाई विभिन्न श्रेणी विभाजन गरी तालिका, स्तम्भ चित्रमा समेत प्रस्तुत गरिएको छ ।

१. मकवानपुर जिल्लाको कक्षा चारमा अध्ययनरत दशवटा विद्यालयका १०० जना तामाङभाषी विद्यार्थीहरूले वाक्यगठनमा प्राप्त गरेको औसत प्राप्ताङ्क ५१.६ रहेको छ भने मानक विचलन १९.३७ रहेको छ । मध्यमानभन्दा माथि अङ्क ल्याउने ५२

- जना अर्थात् ५२ प्रतिशत छन् भने मध्यमान भन्दा तलको अङ्क ल्याउने ४८ जना अर्थात् ४८ प्रतिशत रहेका छन् ।
२. सामुदायिक विद्यालयका ५० जना तामाङ्भाषी विद्यार्थीहरूले वाक्यगठनमा प्राप्त गरेको औसत प्राप्ताङ्क ४४.१६ रहेको छ भने मानक विचलन १८.१६ रहेको छ । मध्यमान भन्दा बढी अङ्क ल्याउने २६ जना अर्थात् ५२ प्रतिशत रहेका छन् भने मध्यमान भन्दा तलको अङ्क ल्याउने २४ जना अर्थात् ४८ प्रतिशत रहेका छन् ।
  ३. संस्थागत विद्यालयका ५० जना तामाङ्भाषी विद्यार्थीहरूले वाक्यगठनमा प्राप्त गरेको औसत प्राप्ताङ्क ५८.१६ रहेको छ भने मानक विचलन १७.९६ रहेको छ । मध्यमान भन्दा तल र माथिको अङ्क प्राप्त गर्ने विद्यार्थीको सङ्ख्या बराबर २५/२५ जना अर्थात् ५०/५० प्रतिशत रहेका छन् ।
  ४. तामाङ्भाषी छात्रा ५० जना विद्यार्थीहरूले वाक्यगठनमा प्राप्त गरेका वाक्यगठनको औसत प्राप्ताङ्क ५५.०८ रहेको छ भने मानक विचलन १५.५६६ रहेको छ । मध्यमान भन्दा माथिको अङ्क ल्याउने ३० जना अर्थात् ६० प्रतिशत रहेका छन् भने मध्यमान भन्दा तलको अङ्क ल्याउने २० जना अर्थात् ४० प्रतिशत रहेका छन् ।
  ५. छात्र ५० जना तामाङ्भाषी विद्यार्थीहरूले वाक्यगठनमा प्राप्त गरेका प्राप्ताङ्कको औसत प्राप्ताङ्क ४६.७४ रहेको छ भने मानक विचलन २०.८४ रहेको छ । मध्यमान भन्दा माथिको अङ्क ल्याउने २७ जना अर्थात् ५४ प्रतिशत रहेका छन् भने मध्यमान भन्दा तलको अङ्क ल्याउने २३ जना अर्थात् ४६ प्रतिशत रहेका छन् ।
  ६. वाक्यगठनको लिङ्ग प्रयोगसम्बन्धी चारवटा प्रश्नमा १०० जना तामाङ्भाषी त्रुटि नै नगर्ने विद्यार्थी जम्मा २ जना वा २ प्रतिशत रहेको छ ।
  ७. वाक्यगठनको वाक्यको प्रयोगमा त्रुटि नगर्ने सात जना (७ प्रतिशत) रहेको छ ।
  ८. वाक्यगठनको पुरुष प्रयोगमा त्रुटि गर्ने विद्यार्थी ८ जना (८ प्रतिशत) रहेको छ ।
  ९. वाक्यगठनको काल पक्षमा त्रुटि नगर्ने विद्यार्थी सबैभन्दा बढी १५ जना (१५ प्रतिशत) रहेको छ ।
  १०. वाक्यगठनको आदर पक्षमा समग्रमा त्रुटि गर्ने विद्यार्थी ५ जना (५ प्रतिशत) रहेको छ ।

सङ्क्षेपीकृत शब्दसूची

उपप्रा. : उपप्राध्यापक

क्र.सं. : क्रम सङ्ख्या

प्र. : प्रतिशत

त्रि.वि. : त्रिभुवन विश्वविद्यालय

नेपा.शि. : नेपाली शिक्षा

वि.सं. : विक्रम सम्वत्

प्रा.डा. : प्राध्यापक डाक्टर

न.पा. : नगरपालिका

विषयसूची

पृष्ठ

अध्याय एक

शोधपरिचय

१.१	अध्ययनको पृष्ठभूमि	१
१.२	समस्याकथन	२
१.३	शोधकार्यको उद्देश्य	३
१.४	अध्ययनको सान्दर्भिकता र उपादेयता	४
१.५	अध्ययनको परिसीमा	४
१.६	अध्ययनको रूपरेखा	५

अध्याय दुई

पूर्वकार्यको समीक्षा र सैद्धान्तिक अवधारणा

२.१	पूर्वकार्यको समीक्षा	७
२.१.१	पुस्तक समीक्षा	७
२.१.२	शोधकार्यको पुनरावलोकन	९
२.२	सैद्धान्तिक अवधारणा	१८
२.२.१	परिचय	१९
२.२.२	नेपाली भाषाका आधारभूत वाक्यका संरचनात्मक ढाँचाहरू	२०
२.२.३	शिक्षण तरिका	२१
२.२.३.१	लिङ्ग	२१
२.२.३.२	वचन	२३
२.२.३.३	आदर	२५
२.२.३.४	पुरुष	२८
२.२.३.५	काल	३०
२.२.४	निष्कर्ष	३३

अध्याय तीन

शोधविधि र प्रक्रिया

३.१	अध्ययन विधि	३५
३.१.१	पुस्तकालयीय अध्ययन	३५
३.१.२	क्षेत्रीय अध्ययन विधि	३५

३.१.३	नमुना सर्वेक्षण विधि	३६
३.२	अध्ययन प्रक्रिया	३६
३.२.१	जनसङ्ख्या पहिचान	३६
३.२.२	नमुना छनोट	३६
३.२.३	सामग्री/तथ्याङ्क सङ्कलनका स्रोतहरू	३६
३.२.४	सामग्री निर्माण	३७
३.२.५	सामग्रीको पूर्व परीक्षण	३७
३.२.६	परीक्षण कार्यान्वयन	३७
३.२.७	तथ्याङ्क सङ्कलन	३७
३.२.८	तथ्याङ्क विश्लेषण	३८

अध्याय चार

तामाङ्ग मातृभाषीले नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिको समग्र विद्यार्थीहरूको त्रुटिहरूको अध्ययन

४.१	वाक्यगठनसम्बन्धी त्रुटिको अध्ययन	३९
४.१.१	तामाङ्गभाषी विद्यार्थीको वाक्यगठनसम्बन्धी त्रुटिहरूको समग्र स्थिति	४०
४.१.२	सामुदायिक विद्यालयका तामाङ्गभाषी विद्यार्थीहरूले नेपाली वाक्यगठनको समग्र पक्षमा गर्ने त्रुटिहरूको स्थिति	४१
४.१.३	संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको नेपाली वाक्यगठन सम्बन्धी त्रुटिको स्थिति	४२
४.१.४	तामाङ्गभाषी छात्राले वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिको तथ्याङ्क	४४
४.१.५	तामाङ्गभाषी छात्रको वाक्यगठनका समग्र पक्षमा गर्ने त्रुटिको स्थिति	४५
४.१.६	वाक्यगठनका विभिन्न पक्षमा रहेका त्रुटिको विश्लेषण	४७
	४.१.६.१ लिङ्ग पक्षमा गरेका त्रुटिको विश्लेषण	४७
	४.१.६.२ वचन पक्षमा गरेका त्रुटिको विश्लेषण	४८
	४.१.६.३ पुरुष पक्षमा गरेका त्रुटिको विश्लेषण	४९
	४.१.६.४ काल पक्षमा गरेका त्रुटिको विश्लेषण	५०
	४.१.६.५ आदर पक्षमा गरेका त्रुटिको विश्लेषण	५१
४.१.७	वाक्यगठनका समग्र पक्षको त्रुटिको स्थिति	५२
४.१.८	अनुच्छेद लेखनमा वाक्यगठनसम्बन्धी समग्र स्थिति	५३
	४.१.८.१ लिङ्ग पक्षसँग सम्बन्धित त्रुटि	५४
	४.१.८.२ वचन पक्षसँग सम्बन्धित त्रुटि	५५
	४.१.८.३ पुरुष पक्षसँग सम्बन्धित त्रुटि	५५

अध्याय पाँच

विद्यालय प्रकृतिका आधारमा त्रुटिहरूको अध्ययन

५.१	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका तामाडभाषी विद्यार्थीहरूले नेपाली वाक्यगठनको लिङ्ग पक्षमा गरेका त्रुटिहरूको तुलनात्मक स्थिति	५७
५.२	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको वचनगत त्रुटिको स्थिति	५९
५.३	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका तामाडभाषी विद्यार्थीहरूको पुरुषसम्बन्धी त्रुटिको तुलनात्मक स्थिति	६१
५.४	सामुदायिक र संस्थागत विद्यार्थीले काल पक्षमा गर्ने त्रुटिको तुलनात्मक स्थिति	६३
५.५	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका तामाडभाषी विद्यार्थीले आदर पक्षमा गर्ने त्रुटिको तुलनात्मक स्थिति	६५

अध्याय छ

लैङ्गिकताका आधारमा वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिहरूको तुलनात्मक अध्ययन

६.१	तामाडभाषी छात्र र छात्राले लिङ्ग पक्षमा गरेका त्रुटिको तुलनात्मक स्थिति	६८
६.२	तामाडभाषी छात्र र छात्राको वचन पक्षमा गरेका त्रुटिको तुलनात्मक स्थिति	७०
६.३	तामाडभाषी छात्र र छात्राले पुरुष पक्षमा गरेका त्रुटिको तुलनात्मक स्थिति	७२
६.४	तामाडभाषी छात्र र छात्राले काल पक्षमा गरेका त्रुटिको तुलनात्मक स्थिति	७४
६.५	तामाडभाषी छात्र र छात्राले आदर पक्षमा गरेका त्रुटिको तुलनात्मक स्थिति	७६

अध्याय सात

सारांश निष्कर्ष र उपयोगिता

७.१	सारांश	७९
७.२	निष्कर्ष	८१
	७.२.१ विद्यार्थीहरूले नेपाली वाक्यगठनमा गर्ने त्रुटिका कारणहरू	८३
	७.२.२ त्रुटि निराकरणका लागि अपनाउनु पर्ने सुझावहरू	८४
७.३	उपयोगिता	८५
	७.३.१ नीतिगत तह	८५
	७.३.२ प्रयोगगत तह	८५
७.४	भावी अनुसन्धानका लागि सम्भावित शीर्षकहरू	८६
	सन्दर्भसामग्री सूची	८७

परिशिष्ट

व्यक्तिवृत्त

तालिका सूची

		पृष्ठ
तालिका नं. ४.१	वाक्यगठनसम्बन्धी समग्र त्रुटिको तथ्याङ्क	४०
तालिका नं. ४.२	सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको त्रुटिको तथ्याङ्क	४१
तालिका नं. ४.३	संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको त्रुटिको तथ्याङ्क	४३
तालिका नं. ४.४	छात्राहरूको वाक्यगठनसम्बन्धी त्रुटिको तथ्याङ्क	४४
तालिका नं. ४.५	छात्रको वाक्यगठनसम्बन्धी त्रुटिको तथ्याङ्क	४६
तालिका नं. ४.६	लिङ्ग पक्षमा गरेका त्रुटिको तथ्याङ्क	४७
तालिका नं. ४.७	वचन पक्षमा गरेका त्रुटिको तथ्याङ्क	४८
तालिका नं. ४.८	पुरुष पक्षमा गरेका त्रुटिको तथ्याङ्क	४९
तालिका नं. ४.९	काल पक्षमा गरेका त्रुटिको तथ्याङ्क	५०
तालिका नं. ४.१०	आदर पक्षमा गरेका त्रुटिको तथ्याङ्क	५१
तालिका नं. ४.११	वाक्यगठनका समग्र पक्षहरूको त्रुटिगत तथ्याङ्क	५२
तालिका नं. ४.१२	अनुच्छेद लेखनको वाक्यगठनसम्बन्धी त्रुटिको तथ्याङ्क	५४
तालिका नं. ५.१	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीले गरेका लिङ्ग पक्षको त्रुटिको तथ्याङ्क	५७
तालिका नं. ५.२	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यालयका विद्यार्थीले गरेका वचन पक्षको त्रुटिको तथ्याङ्क	५९
तालिका नं. ५.३	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीले गरेका पुरुष पक्षको त्रुटिको तुलनात्मक तथ्याङ्क	६१
तालिका नं. ५.४	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीले गरेका काल पक्षको त्रुटिको तथ्याङ्क	६३
तालिका नं. ५.५	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीले गरेका आदर पक्षको त्रुटिको तथ्याङ्क	६६
तालिका नं. ६.१	छात्र र छात्राले लिङ्ग पक्षमा गरेको त्रुटिको तथ्याङ्क	६८
तालिका नं. ६.२	छात्र र छात्राले वचन पक्षमा गरेका त्रुटिको तथ्याङ्क	७०
तालिका नं. ६.३	छात्र र छात्राले पुरुष पक्षमा गरेका त्रुटिहरूको तथ्याङ्क	७२
तालिका नं. ६.४	तामाङभाषी छात्र र छात्राले काल पक्षमा गरेका त्रुटिको तथ्याङ्क	७४
तालिका नं. ६.५	तामाङभाषी छात्र र छात्राले आदर पक्षमा गर्ने त्रुटिको तथ्याङ्क	७६

स्तम्भ चित्र सूची

पृष्ठ

स्तम्भ चित्र नं. १	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको लिङ्ग पक्षमा गरेका त्रुटिको तथ्याङ्क	५८
स्तम्भ चित्र नं. २	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीको वचन पक्षमा गरेका त्रुटिको तथ्याङ्क	६०
स्तम्भ चित्र नं. ५.३	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीको पुरुष पक्षमा गरेका त्रुटिको तथ्याङ्क	६२
स्तम्भ चित्र नं. ५.४	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका तामाङभाषी विद्यार्थीले काल पक्षमा गरेका त्रुटिको तुलनात्मक तथ्याङ्क	६४
स्तम्भ चित्र नं. ५.५	सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीले आदर पक्षमा गरेका त्रुटिको तथ्याङ्क	६६
स्तम्भ चित्र नं. ६.१	छात्र र छात्राले लिङ्ग पक्षमा गरेका त्रुटिको तुलना	६९
स्तम्भ चित्र नं. ६.२	छात्र र छात्राले वचन पक्षमा गरेका त्रुटिको तुलनात्मक अध्ययन	७१
स्तम्भ चित्र नं. ६.३	तामाङभाषी छात्र र छात्राले पुरुष पक्षमा गरेका त्रुटिको अध्ययन	७३
स्तम्भ चित्र नं. ६.४	तामाङभाषी छात्र र छात्राले काल पक्षमा गरेका त्रुटि	७५
स्तम्भ चित्र नं. ६.५	तामाङभाषी छात्र र छात्राले आदर पक्षमा गरेका त्रुटि	७७

वृत्तचित्र सूची

	पृष्ठ
वृत्तचित्र नं. ४.१	वाक्यगठनसम्बन्धी समग्र त्रुटिको तथ्याङ्क ४०
वृत्तचित्र नं. ४.२	सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको त्रुटिको तथ्याङ्क ४२
वृत्तचित्र नं. ४.३	संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको त्रुटिको तथ्याङ्क ४३
वृत्तचित्र नं. ४.४	छात्राहरूको वाक्यगठनसम्बन्धी त्रुटिको तथ्याङ्क ४५
वृत्तचित्र नं. ४.५	छात्रको वाक्यगठनसम्बन्धी त्रुटिको तथ्याङ्क ४६